

Atlas of Finland. Ed.: The Geographical Society of Finland. Helsinki 1960. 39 kort. 33,5 × 45 cm. Explanatory Notes. 122 sider. 17 × 24,5 cm.

Atlas over Finland er det ældste nationale atlas i verden. 1. udgave bærer årstallet 1899, 2. 1910, 3. 1925, og endelig foreligger nu 4. udgave, hvis udarbejdelse påbegyndtes i 1953 under ledelse af den senere afdøde professor Gabriel Granö. Derefter overtog Väinö Auer formandsskabet i atlaskommissionen. Redaktøren for værket er Leo Aario, og medarbejderne omfatter et stort antal specialister, som tilsammen dækker en meget bred kundskabs- og erfaringsbasis.

I enhver henseende er dette atlas af høj standard såvel videnskabeligt som teknisk, og det indeholder på mange felter resultater af førstehåndsarbejder. Ikke desto mindre er det muligt at foretage jævnforelser mellem de 4 udgaver og i særdeleshed mellem 3. og 4. Af let forståelige grunde har udviklingen i Finland efter 1925 medført indgribende ændringer i landets struktur, og det har derfor været nødvendigt at foretage et stort antal specialundersøgelser, før man kunne skride til udarbejdelsen af kort og tekst. Denne erfaring gør man overalt, men for Finlands vedkommende har spørgsmålet været ganske særlig betydningsfuldt og har givet anledning til store og tidsrøvende vanskeligheder. Der er indføjet et stort antal nye kort, idet nye emner har måttet tages op til behandling, men disse føjer sig på en harmonisk måde til de fremstillinger, som de tidligere udgaver af dette værk har bragt.

Medens 3. udgave var ledsaget af et omfattende tekstbind, har man ved denne lejlighed kunnet begrænse den ledsagende tekst til en meget kort beskrivelse af den enkelte kortgruppe med angivelse af sådanne oplysninger, som er påkrævede for brugen af atlas. Hvis man ønsker yderligere oplysninger, må man henvises til den store Handbook of Finland's Geography, hvis 2. udgave udkom i 1951.

Finlands geografi har ved dette værk videreført de store traditioner og påny manifesteret sig som førende med hensyn til udarbejdelsen af de nationale atlasværker.

Niels Nielsen.

J. H. Appleton: The Geography of Communications in Great Britain. University of Hull Publications. Oxford University Press, London 1962. 251 sider, ill. 14,5 × 22 cm. 30 sh.

Bogen er en gennemgang af trafiklinierne, d.v.s. vejene, jernbanerne, kanalerne, rørledningerne m.m., i deres geografiske mønster, som et led i landskabet, såvel deres relation til det omgivende naturlandskab som til den kulturudvikling, hvoraf de er et produkt. Der bruges megen plads på at gennemgå selvfølgeligheder, og det er ikke særlig morsomt. I øvrigt er bogen væsentligt en gennemgang af eksempler, hentet fra det engelske landskab, og den, som ikke har det fornødne lokalkendskab, må nødvendigvis have et kort i stor målestok, helst et *One-inch Map*, liggende foran sig til stadig konferering. Det må yderligere slås fast, at kun britiske forhold behandles, og da forfatteren ikke så meget som skæver til eksempler på den anden side kanalen, falder meget af argumenteringen næsten til jorden. Bedst er afsnittet om jernbaneudviklingen, der giver mange gode eksempler på linieføring, der er uforståelig, hvis man ikke er klar over,

at de er resultatet af flere konkurrerende selskabers indsats og sluttelige kompromiser mellem disse. Bogen henvender sig dog ikke i højere grad til trænede geografer med erfaringer fra kontinentet, men løser flere ellers gådefulde ting i det engelske trafikmønster. Man leder forgæves efter oplysninger om de fremtidige trafikplaner i England. *Viggo Hansen.*

A. Harris: The Rural Landscape of the East Riding of Yorkshire 1700-1850. A study in historical geography. University of Hull Publications. Oxford University Press, London 1961. 136 sider, ill. 14,5 × 22 cm. 25 sh.

Når forf. indskrænker sig til at berette om landskabsudviklingen i netop dette åremål, så er grunden den, at det er i disse 150 år, den store transformation finder sted i det engelske landskab. Omkring 1700 begynder det engelske landskab at tage afsked med middelalderens brugs- og organisationsformer, indfører mer eller mindre frivilligt udskiftninger (Parliamentary Inclosure Act 1730) og nyere rotationsformer og i realiteten skaber det landskab, man ser i dag, med dets mange markskel og levende hegn, spredte gårde, racekvæg og kornafgrøder på drænedede og afvandede arealer. Udredningen slutter med tiden omkring 1850, da udviklingen stort set er tilendebragt, og da landbrugsbefolkningen og bebyggelsen har nået sit maksimum, og den store vandring til industribyerne er begyndt.

Beretningen om landskabsudviklingen i East Riding, Yorkshire, d.v.s. landet mellem Nordsøen og Yorkdalen og mellem Pickeringdalen og Humberfloden, er i alle henseender et propert arbejde, baseret på studiet af talrige samtidige dokumenter og kort og suppleret op med anerkendte rejseskildringer, og bygget op som en letlæselig og velillustreret beretning først om tilstandene omkring 1730, dernæst om forandringerne frem til 1810 og endelig situationen ved århundredets midte. Udviklingsgangen understreges af statistik og fortrinligt udarbejdede kort over detailområder. Forfatteren har ikke alene haft til hensigt at berette om landskabsudviklingen, men i lige så høj grad at give en saglig redegørelse for landbrugets udvikling i et område med vidt forskellige landskabsformer, spændende fra The Wold's kalkplateau til marsken omkring Humberfloden, og efter anmelderens mening er opgaven fuldt ud lykkedes.

Viggo Hansen.

The Domesday Geography of South-East England. Edited by H. C. Darby & E. M. J. Campbell. Cambridge University Press, 1962. 658 s., ill. 16,5 × 24 cm. £ 6,—.

Hermed foreligger 3. bind af de planlagte 6 Domesday Geographies, hvoraf de to foregående omfattede Eastern England og Midland England. Af de berømte Domesday optegnelser, der blev til i 1086 på foranledning af Vilhelm Erobreren, har der hidtil kun været udgivet brudstykker, og det er derfor første gang, at der er sket en fuldstændig bearbejdelse af dette uvurderlige kildemateriale, og det er så meget mere glædeligt, at det er et par af Englands mest prominente geografer, der har stået i spidsen for redaktionen. Domesday-dokumenterne er den mest udførlige registrering af middelalderens landbrug og økonomi, der eksisterer. Gennem dem får man oplysning om antallet af jordbrug i de dele af England, som